

Llibres

MISCEL·LÀNIA

AUTORS DIVERSOS: *XXVII Col·loqui de la Societat d'Onomàstica*, 2 volums, ed. Centre d'Estudis del Bages, Societat d'Onomàstica i Institut Cartogràfic de Catalunya, Manresa, 2006, 395 pàgs. (2 vols.) (16,5 x 23,5 cm).

L'octubre de l'any 2001 Manresa va acollir el vint-i-setè col·loqui de la Societat d'Onomàstica. El Centre d'Estudis del Bages va fer, doncs, d'amfitrió d'un d'aquests tradicionals col·loquis, de tipus itinerant arreu dels Països Catalans, que apleguen diversos estudiosos per debatre a l'entorn de l'onomàstica, la toponímia, la dialectologia i la malnominació catalanes, bo i presentant les seves aportacions personals en forma de comunicacions i ponències. Ara, i després de diverses vicissituds que n'han endarrerit la seva publicació més temps del previst, apareixen finalment les dues ponències i les vint-i-cinc comunicacions que es van llegir, referides sobretot a l'àrea del Bages i la Catalunya central.

A.D.

GARCIA, Gal·la, *El moviment feminista a Manresa. Una història per descobrir*, col. «Dones» núm. 1, ed. Ajuntament de Manresa i Centre d'Estudis del Bages, Manresa, 2006, 150 pàgs. (16,5 x 23,5 cm) Il·lustrat.

Les dones de la societat occidental han aconseguit, als darrers temps, millorar i dignificar en gran mesura el seu paper dins d'aquesta societat. Però no ha estat pas una tasca ni fàcil ni ràpida. La tradició cultural ha apostat, des de sempre, per una diferenciació de rols i posicions en funció del gènere de les persones. Trencar aquesta dinàmica, que feia que les dones tinguessin un paper menor i, sobretot, menys drets ha costat molts anys d'esforços per part del moviment feminista fins que, per fi, s'ha aconseguit, almenys teòricament, l'anhelada igualtat de sexes. Aquest llibre, que enceta una nova col·lecció, empena des de la Regidoria de la Dona de l'Ajuntament de Manresa i del Centre d'Estudis del Bages vol ser una primera aproximació històrica al moviment feminista manresà. La sèrie, que pretén tenir una periodicitat bianual, vol servir d'estímul als estudis sobre la dona, reivindicant el seu paper dins dels diversos àmbits ciutadans. En aquesta ocasió Gal·la Garcia, amb mirada femenina, ha parlat en diversos arxius i ha entrevistat diver-

ses protagonistes per conèixer de prop la lluita pels drets de les dones a casa nostra; precisament en el moment en què es compleixen trenta anys de l'inici de les activitats i reivindicacions d'aquest col·lectiu. Un bon i oportú treball que servirà de base en el futur.

A.D.

COMAS, Francesc ; REDÓ, Salvador: *Manresa, la ciutat transformada 2*, ed. Zenobita Edicions, Manresa, 2007, 139 pàgs. (16 x 23 cm.) Il·lustrat.

Segon lliurament de la sèrie, que va néixer l'any passat, en la qual hom pretén comparar el pas del temps en diversos carrers, edificis i espais de Manresa a través de la imatge: les antigues, tretes d'arxius públics i privats i les actuals, del fotògraf i periodista Salvador Redó. Si bé el llibre anterior s'abocava bàsicament al nucli antic i al centre de la ciutat, aquesta vegada el projecte es dirigeix cap als barris de les Escodines, la Balconada, Vic-Remei, Valldaura, Saldes-Plaça Catalunya, Ctra. de Santpedor-La Parada, el Poble Nou, Mion, Sagrada Família, Font dels Capellans i els extraradis (Sant Pau, Viladorris...). De tota manera, el plantejament és el mateix: exposar, de manera planera i didàctica les característiques de cada zo-

na i veure com s'ha transformat. Un llibre, doncs, interessant i ineludible si es vol tenir un record de la Manresa de fa algunes dècades enrere, abans de l'actual expansió i remodelació urbanístiques.

A.D.

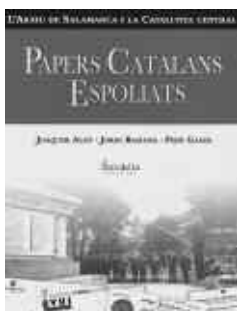

AUTORS DIVERSOS: *Manresa: la transformació de la ciutat*, ed. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Delegació del Bages-Berguedà i Ajuntament de Manresa, Manresa, 2007, 79 pàgs. (23 x 30 cm). Il·lustrat.

Heus ací un nou llibre sobre l'arquitectura i l'urbanisme manresans. Com al llibre ressenyat anteriorment, també es fa referència a la transformació de la ciutat, però en aquest des d'una perspectiva diferent. En efecte, ara són els propis arquitectes i els responsables municipals els encarregats de fer balanç dels darrers 10 anys d'urbanisme i de presentar les actuacions i projectes més destacats, alguns d'ells tot just en la fase d'inici de les obres o, fins i tot, encara per començar. Agrupats en quatre apartats (espai públic, patrimoni, habitatge i revitalització del centre històric) apareixen, convenientment explicats i il·lustrats en fitxes el diversos projectes. El llibre, nascut a partir de les jor-

nades de debat realitzades al mesos de març i abril de 2006, esdevé un molt bon catàleg de l'arquitectura més recent a Manresa.

A.D.

ALOY, Joaquim; BASIANA, Jordi; GASOL, Pere: *Papers catalans espoliats. L'Arxiu de Salamanca i la Catalunya central*, ed. Zenobita edicions, Manresa, 2007, 239 pàgs. (21 x 28 cm). Il·lustrat.

Com és prou sabut, als darrers anys la constrovèrsia sobre el retorn dels mal anomenats «papers de Salamanca», fruit de la repressió política del règim franquista ha generat força controvèrsia. Tot plegat ha fet que, una vegada tornats parcialment a Catalunya, la bibliografia al seu voltant s'hagi multiplicat arreu, com també les informacions i actes que s'han produït al seu entorn. Aquest llibre, elaborat per tres historiadors solvents i amb una llarga trajectòria en el camp de la història contemporània de la nostra comarca, vol incidir concretament en la documentació d'aquí que va anar a raure en un immens arxiu de caràcter policial, que més endavant fou reconvertit en un "Archivo General de la Guerra Civil Española", a Salamanca. Els seus autors, que ja ens havien ofert, fa poc, un avanç de la documentació que hi van trobar a través de la premsa, ens mostren ara un llibre que no es limita pas a l'inventari d'aquests malaguanyats «papers», sinó que van molt més enllà, deixant constància, de manera planera i aliçonadora, de l'abast i les intencions repressores de la dictadura.

A.D.

BIADIU, Mercè; CAPARRÓS, Josep M. *Ramon Biadiu (1906-1984), cineasta d'avantguarda*, col. «Temes de Sùria» núm. 4, ed. Ajuntament de Sùria i Centre d'Estudis del Bages, 124 pàgs. (15 x 21 cm). Il·lustrat. Conté un DVD.

A poc a poc, aquesta col·lecció nascuda fa uns anys a l'entorn de temes suriencs, va engruixint el seu catàleg fruit de la bona col·laboració entre l'administració municipal i una entitat cultural d'abast comarcal. Una bona iniciativa, doncs, que caldria que fos seguida en d'altres poblacions. L'obra que ressenyem glossa la figura del cineasta Ramon Biadiu. Se n'han encarregat de la seva redacció la seva filla, Mercè, i un especialista en història de la cinematografia catalana, Josep M. Caparrós. D'aquesta manera s'ha aconseguit un bon tàndem que permet una visió diferent, i alhora conjunta de la figura de Biadiu. Així el vessant més personal, anecdòtic i familiar es complementa perfectament amb la valoració del seu llegat dins del context del cinema en general. L'obra té, a més, l'atractiu, d'oferir un annex amb la dramatització, realitzada per Jaume Esquius, estrenada a Sùria l'any 1997 sobre la figura de Biadiu, així com un DVD, editat per la Filmoteca de Catalunya, que recull diverses pel·lícules del protagonista biografat.

A.D.

CAPDEVILA, Jaume: *La imatgeria*, col. «El patrimoni festiu de Manresa» núm. 2, ed. Ajuntament de Manresa (amb la col·laboració del Centre d'Estudis del Bages), Manresa, 2007, 78 pàgs. (16,5 x 23,5 cm), il·lustrat. Conté DVD.

El primer llibre de la col·lecció donava protagonisme al Correfoc. Enguany toca el torn de les figures dels gegants, gegantons, nans i la resta de la imatgeria representativa de la ciutat de Manresa, com els cavallets o l'àliga. El plantejament és el d'oferir, de manera gràfica i atractiva, una ressenya històrica i una anàlisi descriptiva d'aquests elements que apareixen als principals actes festius manresans. L'autor, que ha gaudit de la col·laboració de Glòria Ballús, Ramon Estrada, Joan M. Miquel, Antoni Navarro, Genís Sáez i Marc Torras) ha aconseguit una agradable monografia que ens dóna a conèixer les diverses característiques i vicissituds d'aquests grans –o petits– i altius personatges de la nostra cultura popular. Sabem així que les primeres notícies de gegants daten del 1602, les dels nans són del 1852, els cavallets del 1601 i l'àliga recula fins al 1593. El llibre – que omet inexplicablement les figures pròpies d'algun barri de la ciutat, més recents; suposem perquè només es volia recollir les oficials– aplega també un apartat dedicat a la música que els acompanya, com també a la dansa i les seves coreografies.

A.D.

GONZÁLEZ, Marta: *... i a la tarda a cosir. La veu de les àvies*, ed. Centre d'Estudis del Bages, Manresa, 2007, 290 pàgs. (17 x 24 cm.). Il·lustrat.

La història oral és una de les formes de recerca que als darrers anys s'ha vist com a font importantíssima per a completar el coneixement del passat, a partir de les vivències pròpies dels seus protagonistes, habitualment ciutadans anònims. En aquesta ocasió, l'autora dóna veu a una trentena de dones del Bages, nascudes fa ara entre 100 i 66 anys, de pagès i de ciutat, mestresses de casa o treballadores. La intenció ha estat la de parlar, com si estiguessin en un cosidor, amb elles per tal de conèixer la seva percepció de l'època i les circumstàncies familiars que els va toca viure de joves d'una manera natural i espontània. El relat fa de molt bon llegir perquè no vol ser pas el típic treball erudit que ofereix dades i dates. Ben al contrari, Marta González ha elaborat un discurs –que no perd en cap moment interès per al lector– a partir de tot el que ha pogut escoltar (amb citacions literals), presentant primer les protagonistes i seguint després per la seva infantesa, adolescència i joventut, per acabar amb el matrimoni i seu treball quotidià. Tot plegat dóna lloc a un magnífic retrat antropològic i sociològic d'una època relativament recent, però que les noves formes de vida actual la fan ja –per bé i per mal– molt llunyana.

A.D.